

UCHWAŁA NR XIII/94/2025
RADY GMINY W BROKU

z dnia 15 grudnia 2025 r.

**w sprawie stanowiska dotyczącego zmiany przepisów prawa w zakresie ponoszenia
przez gminy kosztów pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz
możliwości egzekwowania tych opłat**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436) uchwala się, co następuje:

§ 1. Rada Gminy w Broku wyraża stanowisko w sprawie zmiany przepisów prawa w zakresie ponoszenia przez gminy kosztów pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz możliwości egzekwowania tych opłat, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Stanowisko, o którym mowa w § 1, kieruje się do:

- 1) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Prezesa Rady Ministrów;
- 3) Ministra Rodziny i Polityki Społecznej;
- 4) Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej;
- 7) Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z terenu województwa mazowieckiego;
- 8) Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej z Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej oraz Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej;
- 9) Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej z terenu województwa mazowieckiego;
- 10) Samorządów gminnych z terenu województwa mazowieckiego;
- 11) Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 12) Unii Miasteczek Polskich;
- 13) Związku Miast Polskich.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Gminy w Broku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

inż. Piotr Radziszewski

Załącznik do uchwały nr XIII/94/2025

Rady Gminy w Broku

z dnia 15 grudnia 2025 r.

Stanowisko Rady Gminy w Broku

Zgodnie z art. 61 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214, 1302):

1. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,

2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,

3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

2. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;

2) małżonek, zstępni przed wstępnymi - zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:

a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium;

b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;

3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

2a. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wnosić osoby niewymienione w ust 2.

3. W przypadku niewywiązywania się osób, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 2a, z obowiązku opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, ustalonego w decyzji lub umowie, o której mowa w art. 103 ust. 2, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Wydatki gminy podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przepis art. 104 ust. 3-8 stosuje się odpowiednio. W oparciu o art. 96 ust 1 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej spoczywa na:

- 1) osobie i rodzinie korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej;
- 2) spadkobiercy osoby, która korzystała ze świadczeń z pomocy społecznej - z masy spadkowej;
- 3) małżonku, zstępnych przed wstępnymi osoby korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej - jedynie w przypadku gdy nie dokonano zwrotu wydatków zgodnie z pkt 1 i 2, w wysokości przewidzianej w decyzji dla osoby lub rodziny korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej.

Przepis art. 96 ust. 1 nie upoważnia gminy do dochodzenia zwrotu wydatków, jakie poniosła w sytuacji gdy opłata wnoszona przez mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej, tj. 70% jego dochodu nie wystarczała na pokrycie miesięcznego kosztu utrzymania. Art. 96 ust. 1 nie daje zatem możliwości wystąpienia o zwrot kwoty różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatą wnoszoną przez mieszkańca. Ta kwestia w ocenie Rady Gminy w Broku wymaga uregulowania. Często praktyką występującą w Gminie Brok oraz innych gminach jest sytuacja, gdy osoba kierowana do domu pomocy społecznej posiada niewielki dochód jednakże sumiennie wpłaca ustawowe 70% dochodu na pokrycie miesięcznego kosztu utrzymania, natomiast pozostałą część brakującej kwoty dopłaca gmina. Na tę sytuację często nakłada się również fakt, że osoba skierowana do DPS przebywa w tym miejscu kilka, kilkanaście, a w skrajnych przypadkach nawet kilkadziesiąt lat. Podopieczni kierowani do domu pomocy społecznej bardzo często są samotni, ale dysponują własnym majątkiem np. w postaci gospodarstwa rolnego, który to majątek w oparciu o aktualne przepisy prawa, poza sporadyczną darowizną na rzecz gminy, przechodzi na dalszych spadkobierców niepartycypujących w kosztach utrzymania podopiecznego. W niniejszych przypadkach ciężar finansowy pobytu mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej przenoszony jest w praktyce wyłącznie na gminy, dla których stanowi to istotne obciążenie budżetu.

W ocenie Rady Gminy w Broku niezbędne jest:

- umożliwienie gminom dochodzenia zwrotu ponoszonej różnicy w kosztach pobytu mieszkańca w DPS z masy spadkowej, niezależnie od tego, czy mieszkaniec wywiązywał się z obowiązku wpłacania 70% dochodu,
- wzmocnienie instrumentów egzekucyjnych wobec członków rodziny zobowiązanych do współfinansowania kosztów,
- rozważenie systemowych rozwiązań, które w większym stopniu przeniosą finansowanie pobytu mieszkańców w DPS na budżet państwa.

Rada Gminy w Broku apeluje do władz państwowych oraz parlamentarzystów o pilne podjęcie działań legislacyjnych, które pozwolą na odciążenie gmin w tym zakresie oraz zapewnią bardziej sprawiedliwy i efektywny system finansowania opieki w domach pomocy społecznej.

Podjęcie uchwały i skierowanie stanowiska do najważniejszych organów państwowych, parlamentarzystów oraz organizacji samorządowych jest wyrazem troski o sprawiedliwy podział zadań i odpowiedzialności finansowej pomiędzy państwem a samorządami oraz ma na celu ochronę interesów mieszkańców gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

inż. Piotr Radziszewski